

δόξαν, ἀποστρεφομένους δὲ τοὺς τάναντία λέγοντας ἢ δοξάζοντας. Πρώτη γὰρ σωτηρία καθέστηκε πᾶσιν ἀνθρώποις, ἢ τῆς ὁρθῆς πίστεως ὅμοιογία. Διὸ καὶ ἡμεῖς τοῖς εὐαγγελικοῖς κατακολουθοῦντες παραγγέλμασι, καὶ τῷ ἄγιῳ Συμβόλῳ, ἤτοι μαθήματι τῶν ἀγίων Πατέρων, πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Ἐκκλησίαν τε καὶ γνώμην προτρεπόμεθα πάντας συνελθεῖν· πιστεύοντες εἰς Πατέρα καὶ Γίδον καὶ ἀγίου Πνεύμα [...]}. Θεὸν τὰ τρία μετ' ἀλλήλων νοούμενα· τῷ αὐτῷ τῆς κινήσεως καὶ τῆς φύσεως, ἐπειδὴ χρὴ καὶ τὸν ἔνα Θεὸν ὅμοιογενῆν, καὶ τὰς τρεῖς ὑποστάσεις ἥγουν ίδιοτητας κηρύγγειν. ‘Ομοιογούμεν δὲ αὐτόν, τὸν μονογενῆ Γίδον τοῦ Θεοῦ τὸν Θεὸν Λόγον τὸν πρὸ αἰώνων καὶ ἀχρόνως ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἀγίου, καὶ τῆς Δεσποίνης ἡμῶν τῆς ἀγίας ἐνδόξου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ γεννηθέντα ἐξ αὐτῆς, δι' ἐστιν δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ εἰς τῆς ἀγίας Τριάδος, συνδιξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἄγιῳ Πνεύματι.

inter se consentiant, aversentur autem eos qui contraria dicunt aut sentiunt. Prima enim salus cunctis hominibus est constituta, rectae fidei confessio. Quocirca nos quoque evangelica praecepta et sacrum Symbolum sive doctrinam sanctorum Patrum sectantes, cunctos hortamus ut ad unam eamdemque Ecclesiam ac sententiam se conferant: credentes in Patrem et Filium ac Spiritum sanctum [...]. Deum unum tres personas, simul intellectas, ob eumdem motum eamdemque naturam. Quippe et unum Deum confiteri oportet, et tres subsistentias, sive proprietates praedicare. Confitemur vero ipsum unigenitum Filium Dei Deum Verbum, qui ante saecula et sine tempore ex Patre genitus est, non autem factus: in extremis diebus propter nos et propter nostram salutem e coelo descendisse, et incarnatum esse ex Spiritu sancto et ex Domina nostra, sancta et gloria Deipara ac semper virgine Maria, et ex illa genitum. Qui est Dominus noster Iesus Christus, unus e sancta Trinitate, qui cum Patre et sancto Spiritu glorificatur.

S. GREGORIUS Magnus PP. (ca 540 † 604)

MORALIUM LIBRI SIVE EXPOSITIO IN LIBRUM IOB (... 590)

1671 Lib. XVI, cap. XXXVI, 44. *Et in sinu meo abscondi verba oris eius.* In sinu etenim cordis verba oris eius abscondimus, quanto mandata illius non transitorie, sed implenda opere audimus. Hinc est quod PL
75, 1143

de ipsa matre Virgine scriptum est: *Maria autem conservabat omnia verba haec, conferens in corde suo.*¹

<sup>PL
76, 55</sup> Lib. XVIII, cap. XX. 33. Propter hoc quoque mentis refrigerium coelitus datum Mariae dicitur: *Virtus Altissimi obumbrabit tibi.*² Quamvis hac in re per obumbrationis vocabulum incarnandi Dei utraque potuit natura signari. Umbra enim a lumine formatur et corpore. Dominus autem per divinitatem lumen est, qui, mediante anima, in eius utero fieri dignatus est per humanitatem corpus. Quia ergo lumen incorporeum in eius erat utero corporandum, ei quae incorporeum concepit ad corpus dicitur: *Virtus Altissimi obumbrabit tibi;* id est, corpus in te humanitatis accipiet incorporeum lumen divinitatis.

<sup>PL
76, 89</sup> Cap. LII, 85. [...] *Mediator quippe Dei atque hominum, homo Christus Iesus,*³ non sicut iste haereticus desipit, alter in humanitate, alter in Deitate est. Non purus * homo conceptus atque editus, post per meritum ut Deus esset accepit, sed nuntiante angelo, et adveniente Spiritu, mox Verbum in utero, mox intra uterum Verbum caro, et manente incommutabili essentia, quae ei est cum Patre et cum sancto Spiritu coaeterna, assumpsit intra virginea viscera unde et impassibilis pati, et immortalis mori, et aeternus ante saecula temporalis posset esse in fine saeculorum, ut per ineffabile sacramentum, conceptu sancto, et partu inviolabili, secundum veritatem utriusque naturae, eadem virgo et ancilla Domini esset et mater. Sic quippe ei ab Elisabeth dicitur: *Unde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?*⁴ Et ipsa Virgo concipiens dixit: *Ecce ancilla Domini; fiat mihi secundum verbum tuum.*⁵ Et quamvis ipse aliud ex Patre, aliud ex Virgine, non tamen alias ex Patre, alias ex Virgine, sed ipse est aeternus ex Patre, ipse temporalis ex matre; ipse qui fecit, ipse qui factus est; ipse speciosus forma prae filiis hominum per divinitatem, et ipse de quo dictum est: *Vidimus eum, et non erat aspectus, et non est species ei neque decor,*⁶ per humanitatem. Ipse ante saecula de Patre sine matre, ipse in fine saeculorum de matre sine patre. Ipse templum, ipse conditor templi; ipse auctor operis, ipse opus auctoris.

¹ Lc. II, 19.

² Lc. I, 35.

³ I Tim. II, 5.

⁴ Lc. I, 43.

⁵ Lc. I, 38.

⁶ Isa. LIII, 2.

XL HOMILIAE IN EVANGELIA, (590-591)

- 1674** Homilia III, 1. [...] *Quae est mater mea, et qui sunt fratres mei? Qui-cumque enim fecerit voluntatem Patris mei qui in coelis est, ipse meus frater, et soror, et mater est.*¹ PL 76, 1086 Quibus nobis verbis quid innuit, nisi quod obsequentes iussionibus suis multos ex gentilitate colligit, et Iudaeam, ex cuius carne est genitus, non agnoscit? Unde et mater eius cum quasi non agnoscitur, foris stare perhibetur, quia videlicet Synagoga idecirco ab auctore suo non recognoscitur, quia, legis observationem tenens, spiritalem intellectum perdidit, et sese ad custodiad litterae foris fixit.
2. Sed cum is qui voluntatem Patris fecerit soror et frater Domini dicitur, propter utrumque sexum qui ad fidem colligitur mirum non est; mirandum vero valde est quomodo etiam mater dicatur. Fideles enim discipulos fratres vocare dignatus est, dicens: *Ite, nuntiate fratribus meis.*² Qui ergo frater Domini fieri ad fidem veniendo potuerit, quaerendum est quomodo etiam et mater esse possit? Sed sciendum nobis est quia qui Christi frater et soror est credendo, mater efficitur praedicando. Quasi enim parit Dominum, quem cordi audientis infuderit. Et mater eius efficitur, si per eius vocem amor Domini in proximi mente generatur.
- 1675** Homilia XXV, 6. [...] Constat enim quia ipse creavit matrem in cuius virgineo utero ex humanitate crearetur. Quid ergo mirum si aequalis est Patri, qui prior est matre?
- 1676** Homilia XXVI, 1. [...] Illud enim corpus Domini intravit ad discipulos ianuis clausis, quod videlicet ad humanos oculos per nativitatem suam clauso exiit utero Virginis. Quid ergo mirum si clausis ianuis post resurrectionem suam in aeternum iam victurus intravit, qui moriturus veniens non aperto utero Virginis exivit?
- 1677** 7. [...] Discipulum Dominus post resurrectionem suam dubitare PL 76, 1201 permisit, nec tamen in dubitatione deseruit, sicut ante nativitatem suam habere Mariam sponsum voluit, qui tamen ad eius nuptias non pervenit. Nam ita factus est discipulus dubitans et palpans, testis verae resurrectionis, sicut sponsus matris fuerat custos integerrimae virginitatis.
- 1678** Homilia XXXVIII, 2. [...] *Simile est regnum coelorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo.*³ PL 76, 1283
3. Iam intelligit caritas vestra quis est iste rex, regis filii pater:

¹ Matth. XII, 48 et 50.² Matth. XXVIII, 10.³ Matth. XXII, 2.

ille nimirum cui Psalmista ait: *Deus iudicium tuum regi da, et iustitiam tuam filio regis.*¹ Qui fecit nuptias filio suo. Tunc enim Deus pater Deo Filio suo nuptias fecit, quando hunc in utero Virginis humanae naturae coniunxit, quando Deum ante saecula fieri voluit hominem in fine saeculorum. Sed quia ex duabus personis fieri solet ista coniunctio, absit hoc ab intellectibus nostris, ut personam Dei et hominis Redemptoris nostri Iesu Christi ex duabus personis credamus unitam. Ex duabus quippe atque in duabus hunc naturis existere dicimus; sed ex duabus personis compositum credi, ut nefas, vitamus. Apertius ergo atque securius dici potest quia in hoc Pater regi Filio nuptias fecit, quo ei per incarnationis mysterium sanctam Ecclesiam sociavit. Uterus autem genitricis Virginis huius sponsi thalamus fuit. Unde et Psalmista dicit: *In sole posuit tabernaculum suum, et ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo.*² Tanquam sponsus quippe de thalamo suo processit, quia ad coniungendam sibi Ecclesiam incarnatus Deus de incorrupto utero Virginis exivit.

HOMILIAE IN EZECHIELEM (593)

^{PL 76, 866} Lib. I, Homilia VIII, 26. [...] De lumbis vero Abrahae virgo Maria exiit, in cuius utero Unigenitus Patris per Spiritum sanctum incarnari dignatus est. Ex qua incarnatione universo innotuit mundo Deus, sicut per Psalmistam dicitur: *Accingere gladium tuum circa femur tuum, potentissime* ³ [...]. A lumbis vero eius et deorsum ignis in circuitu splendet, quia postquam de Virgine carnem sumpsit, in humano genere longe lateque sancti Spiritus dona dilatavit.

1679

^{PL 79, 25} Lib. I, cap. I, 5. Potest autem huius montis nomine, beatissima semper virgo Maria Dei Genitrix designari: mons quippe fuit, quae omnem electae creaturae altitudinem electionis sua dignitate transcendent. An non mons sublimis Maria, quae ut ad conceptionem aeterni Verbi pertingeret, meritorum verticem supra omnes angelorum choros, usque ad solium deitatis erexit? Huius enim montis praecellentissimam dignitatem Isaias vaticinans, ait: *Erit in novissimis diebus praeparatus mons domus Domini in vertice montium.*⁵

1680

¹ Ps. LXXI, 1.

² Ps. XVIII, 6.

³ Ps. XLIV, 4.

⁴ B. Capelle affirme « que cet important ouvrage porte dans son ensemble la marque grégorienne indubitable, mais une main étrangère y a touché ». Cf. Clavis 1719.

⁵ Isa. II, 2.

Mons quippe in vertice montium fuit, quia altitudo Mariae supra omnes sanctos refulsit. Nam sicut mons altitudinem, ita domus designat habitationem. Mons quippe et domus apte dicitur, quae dum incomparabilibus est illustrata meritis, Dei unigenito, in quo recumberet, sacrum praeparavit uterum. Nam mons in vertice montium Maria non fieret, si supra angelorum altitudinem, hanc divina fecunditas non levaret. Et domus Domini non fieret, si in eius ventre, per assumptam humanitatem, verbi divinitas non iaceret. Sed recte mons frugifer dicitur, de qua optimus fructus, id est novus homo generatur, quam certe in fecunditatis suae gloria pulchram, ornatamque propheta respiciens, ait: *Egredietur virga de radice Iesse, et flos de radice eius ascendet.*¹ De huius namque montis fructu, David Deo exultans, ait: *Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes, terra dedit fructum suum.*² Terra quippe fructum suum dedit, quia * quem ^{*26} Virgo peperit, non concepit materiali opere, sed sancti Spiritus obumbratione.³ Hinc eidem regi et prophetae a Domino dicitur: *De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.*⁴ Hinc Isaias ait: *Erit fructus terrae sublimis.*⁵ Nam quem Virgo genuit, non solum homo sanctus fuit, sed etiam potens Deus. De hoc fructu ad eamdem beatam Virginem, Elisabeth salutante, dicitur: *Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.*⁶ Recte igitur mons Ephraim dicitur, quae dum ineffabili dignitate divinae generationis attollitur, in eius fructu, arida humanae conditionis germina revirescunt. Vir igitur de Ramatha Sophim factus est de monte Ephraim: quia qui per divinitatis suae potentiam angelos condidit, de carne praecelsae Virginis, formam suscepit humanitatis.⁷

EPISTOLAE

1681

Lib. X, Indict. III, Ep. XXXIX. [...] In nuptiis, cum mater Virgo diceret vinum deesse, respondit: *Quid mihi et tibi est, mulier? Nondum venit hora mea.*⁸ Neque enim angelorum Dominus horae subiectus erat, qui inter cuncta quae creaverat horas et tempora fecerat; sed quia mater Virgo cum vinum defuit, per eum miraculum fieri volebat,

PL
77, 1097¹ Isa. XI, 1.² Ps. LXVI, 6-7.³ Lc. I, 35.⁴ Ps. CXXXI, 11.⁵ Isa. IV, 2.⁶ Lc. I, 42.⁷ CCL CXLIV, 58, 59.⁸ Io. II, 4.

statim ei responsum est: *Quid mihi et tibi est, mulier?* Ac si aperte diceret: Unde facere miraculum possum, hoc mihi ex patre, non ex matre est. Ex matre enim mori poterat, qui ex natura patris miracula faciebat. Unde et in cruce positus eamdem matrem moriens recognovit, quam discipulo commendavit, dicens: *Ecce mater tua.*¹ Ait ergo: *Quid mihi et tibi est, mulier? Nondum venit hora mea.* * Quod est: In miraculo quod ex tua natura non habeo, te minime recognosco. Cum hora mortis venerit, cognosco te matrem, quia unde mori possum hoc ex te habeo.

*¹⁰⁹⁸ PL 77, 1207 Lib. XI, Indict. IV, Ep. LXVII. [...] Sed unigenitus Filius Verbum ante saecula factus est homo. Hic est ergo verus Deus et vita aeterna. Certe cum hunc sancta Virgo conceptura esset, et loquenter ad se angelum audiret, ait: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi sicut dicas.*² Quae cum eum concepisset, et ad Elisabeth cognatam suam pergeret, ab eadem Elisabeth protinus audivit: *Unde ego digna ut mater Domini mei veniat ad me?*³ Ecce eadem Virgo et ancilla Domini dicitur et mater. Ancilla enim Domini, quia Verbum ante saecula unigenitus aequalis est Patri; mater vero, quia in eius visceribus ex sancto Spiritu de eiusque carne factus est homo. Nec alterius ancilla, alterius mater, quia dum unigenitus Dei existens ante saecula ex eius utero natus est homo, investigabili miraculo facta est ancilla hominis per divinitatem, et mater Verbi per carnem. Non autem

*¹²⁰⁸ prius in utero Virginis caro concepta est, et postmodum divinitas venit in carnem; sed mox ut Verbum venit in uterum, mox Verbum, servata propriae virtute naturae, factum est caro. Et perfectus homo, id est in veritate carnis et animae rationalis, natus est per uterum Virginis unigenitus Filius Dei. Unde et unctus praे participibus dicitur, sicut Psalmista ait: *Unxit te Deus, Deus tuus, oleo laetitiae praे consortibus tuis.*⁴ Unctus quippe est oleo, dono videlicet Spiritus sancti. Sed praे consortibus unctus est, quia omnes nos prius peccatores homines existimus, et postmodum per unctionem sancti Spiritus sanctificamur. Ipse autem qui existens Deus ante saecula, per sanctum Spiritum in utero Virginis homo conceptus est in fine saeculorum, ibi ab eodem Spiritu unctus est, ubi conceptus. Nec ante conceptus et postmodum unctus est; sed hoc ipsum de Spiritu sancto ex carne Virginis concipi, a sancto Spiritu ungi fuit. Hanc ergo nativitatis eius veritatem quicumque perverso errore Nestorii revertuntur coram

¹ Io. XIX, 27.

² Le. I, 38.

³ Le. I, 43.

⁴ Ps. XLIV, 8.

sancta fraternitatis vestrae congregatione fateantur, eumdem Nestorium cum omnibus sequacibus suis, et reliquas haereses anathematizantes.

LIBER SACRAMENTORUM¹

- 1683 [...] [Ioannes] Unigenito tuo sic familiariter est dilectus, et immensae gratiae muneribus approbatus, ut eum idem dominus in cruce iam positus, vicarium suae matris Virgini filium subrogaret, quatenus beatae Genitricis integritati probati dilectique discipuli virginitas de-serviret. PL 78, 34
- 1684 Concede, quaesumus, omnipotens Deus ad beatae Mariae semper virginis gaudia aeterna pertingere de cuius nos veneranda Assumptione tribuis annua solemnitate gaudere. PL 78, 133

XVIII KALENDAS SEPTEMBRIS
ASSUMPTIO SANCTAE MARIAE VIRGINIS

Veneranda nobis, Domine, huius est diei festivitas in qua sancta Dei Genetrix mortem subiit temporela nec tamen mortis nexibus deprimi potuit quae Filium tuum Dominum nostrum de se genuit incarnatum. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Super oblata. Subveniat, Domine, plebi tuae, Dei Genetricis oratio quam et si pro conditione carnis migrasse cognoscimus in coelesti gloria apud te pro nobis orare sentiamus. Per eundem Dominum nostrum.

Praefatio. Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, et te in veneratione sacrarum virginum exultantibus animis laudare, benedicere, predicare:

Inter quas intemerata Dei Genetrix virgo Maria, cuius Assumptionis diem celebramus, gloriosa effulsa.

- 1685 *Benedictio.* Deus, qui per beatae Mariae virginis partum genus humanum dignatus est redimere, sua vos dignetur benedictione locupletare. Amen. Eiusque semper et ubique patrocinia sentiatis, ex eius intemerato utero auctorem vitae suscipere meruistis. Amen. PL 78, 133
- 1686 *Praefatio.* Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus: et praecipue pro meritis beatae Dei Genetricis, et perpetuae virginis Mariae, gratia plenae, tuam omnipotentiam laudare, benedicere et praedicare. PL 78, 137

¹ « Dal sec. IX la tradizione è costante nel ritenere il [Sacramentario] *Gregoriano* opera di S. Gregorio (590-604). Questa paternità è oggi ammessa universalmente... »: A. BUGNINI, in *EnC* X, 1567.

^{PL 78, 172} *Praefatio.* Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, per Christum Dominum nostrum: cuius caritatis ardore ista, et omnes sanctae virgines, a beata Maria exemplum virginitatis accipientes, praesentis saeculi voluptates ac delicias contempserunt. Quoniam tuo dono actum est ut postquam Virgo de Virgine prodiit, sexus fragilis esset fortis, et in quo fuit peccandi facilitas, esset vincendi felicitas. Antiquusque hostis, qui per antiquam virginem genus humanum se viciisse gloriabatur, per sanctas nunc virgines, sequaces potius Mariae quam Evae, vincatur. Et in eo maior ei confusio crescat, quod de eo etiam sexus fragilis iam triumphat.

1687

1688

^{PL 78, 191} *Praefatio.* Vere dignum et iustum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus: qui tuo inenarrabili munere praestitisti ut natura humana ad similitudinem tui condita, dissimilis per peccatum et mortem effecta, nequaquam in aeterna damnatione periret; sed unde peccatum mortem contraxerat, inde vitam tua pietas immensa repararet, et antiquae virginis facinus nova et intemerata virgo Maria piaret. Quae ab angelo salutata, a Spiritu sancto obumbrata, illum gignere meruit, qui cuncta nasci suo nutu concessit: quae mirabatur et corporis integratatem, et conceptus fecunditatem, gaudebatque suum paritura parentem, Iesum Christum Dominum nostrum.

Benedictio in Assumptione sanctae Mariae

1689

^{PL 78, 603} Deus, qui beatissimam virginem Mariam Domini nostri Iesu Christi gloriosissimam genitricem hodierna die ad coelos voluit evocare, et super choros angelorum sublimiter exaltare, suae vos Benedictionis gratia per intercessionem eius et merita dignetur taliter ditare, qualiter a vitiis ad virtutes mereamini transmigrare. Amen.

Benedictio in natali sanctae Mariae

1690

^{PL 78, 619} Deus, qui, cum te non capiant coeli, dignatus es in templo uteri virginis includi, ut mater integra haberet et fructum de Spiritu, et incorruptionem de partu, da huic plebi angelum custodem, qui filium Mariae fide concipiente praedixit. Amen. Sanctificet gregem tuum illa Benedictio quae sine semine humano Redemptorem virginis formavit in utero. Amen. Ut te protegente exultet Ecclesia de congrega-

- PL 76, 33, 565, 683, 726, 1085, 1135, 1244, 1250, 1251, 1310.

- PL 77, 212, 244, 344, 347, 517, 939, 1328, 1330.

- PL 78, 32, 33, 36, 46, 52, 53, 86, 91, 104, 121, 132, 133, 134, 137, 259, 601, 606, 616, 623, 629, 645, 653, 655, 686, 702, 735, 736, 741, 743, 744, 745, 746, 747, 798, 799, 802, 810.

gato populo, sicut Maria meruit gloriam de fructu sacrato. Amen. Et qui hac die nativitatem sacratissimae virginis tuae genitricis Mariae celebramus devoti, quam super choros virginum paradisi sedibus collocasti, eiusdem nos suffragiis, post abiectam carnis sarcinam, ad aeterna iubeas regna perduci. Amen.

1691 Salvator mundi, salva nos omnes. Sancta Dei genitrix, semper PL 78, 684
virgo Maria, ora pro nobis.

1692 Annuntiatum est per Gabriel archangelum ad Mariam virginem: PL 78, 731
de introitum regis [Da introitum Regi]. Et ingressus est per splen-
didam Regionem, aurem Virginis, visitare palatum uteri; et regressus
est per auream virginis portam.

1693 *Ant.* Hortus conclusus es, sancta Dei genitrix, hortus conclusus, PL 78, 799
fons signatus.

Ant. Sub tua protectione configimus, ubi infirmi acceperunt vir-
tutem; et propter hoc tibi psallimus, Dei genitrix virgo.

Ant. Paradisi porta per Evam cunctis clausa est, et per Mariam
virginem iterum patefacta est, alleluia.

Ant. Beata mater et innupta Virgo, gloriosa regina mundi.

Ant. In flore mater, in partu Virgo, gaudet et laetare, Virgo
mater Domini.

S. EULOGIUS Alexandrinus († ca 607)

SERMO IN RAMOS PALMARUM¹

1694 IV. [...] 'Ο Δεσπότης τοῖς λαοῖς ἐπιτρέπει· «'Αφετε τὰ παιδία * ἔρχεσθαι πρός με». Καλῶς ἡκουλούθησαν τῇ φωνῇ τῆς Ἐλισάνθετ οἱ παῖδες. Ἐκείνης γάρ τῇ Παρθένῳ καὶ Θεοτόκῳ εἰπούσης· «Ἐύλογημένος ὁ ιαρπὸς τῆς κοιλίας σου»· αὐτοὶ τῷ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντι λέγουσιν· «Ἐύλογημένος ὁ ἔρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Τί ἔστιν· «Ἐύλογημένος ὁ ἔρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου»; «'Ο ἔρχόμενος», πάθεν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐκ τῆς Παρθένου; ὁ ἔρχόμενος, καὶ προ-ερχόμενος· ποῦ; ἐπὶ τὸ πάθος. «'Ἐν ὀνόματι Κυρίου»· τοῦ Πατρὸς δηλονότι,

1694 IV. [...] Dominus populis praecipit: *Sinite parvulos venire ad me.*² PG 86bis,
Recte pueri affectati sunt vocem Elisabethae. Nam dicente illa Vir- 2919
gini ac * Deiparae: *Benedictus fructus ventris tui*,³ aiunt illi eius Filio: *2922
Benedictus qui venit in nomine Domini. Quid est: *Benedictus qui venit in nomine Domini?* Qui venit. Unde? De coelo, aut ex Virgine. Qui venit, et procedit. Quo? Ad passionem. *In nomine Domini:* Patris

¹ Secundum Bar, III, 60, et Cay, II, 163, Sermo hic est S. Eulogii; secun-
dum vero Al, 550, probabiliter sermo est Sophronii Hierosol.

² Matth. XIX, 14.

³ Lc. I, 42.